

Edition: Disney Dose
Astăzi vorbești cu... Disney
Colecția "Disney Bebe", Edition Dose
Sărbători de Crăciun și Iarnă
Colecția "Elena din Avalor" - Disney

Prefață

Lucrarea "Despre animale sălbatice" cuprinde mai multe texte literare scrise de autor, putând fi folosite înainte de a se desfășura culegerea. Se poate să cuprindă căi mai ușoare animale sălbatice sau să fie mai dificile. În mediul înconjurător este deosebit de important să elevii cunoască și înțeleagă textele literare adesea mai grele.

Culegere de texte literare

Această lucrare poate desfășura-o în cadrul unei lecții din învățământul preșcolar, scolar, dar și părinților care doresc să împărtășească cunoștințelor copilului despre cunoașterea medii și a înconjurător.

Cuprins

Arici

Tepeluș arciul, de Eugen Jianu

4

Bursuc

Bursucul, de Eugen Jianu

8

Capra neagră

Capra neagră, de Eugen Jianu

9

Cerb

Cerbul, de Eugen Jianu

10

Căprioară

Căprioara, de Eugen Jianu

10

Năluca, de Cezar Petrescu

11

Căpriorul supărat, de Passionaria Stoicescu

13

Cârtiță

Cârtița, de Eugen Jianu

13

Iepure

Urechile și picioarele cele lungi ale iepurașului, de Eugen Jianu

14

Jder

Jderul, de Eugen Jianu

15

Lup

Lupul, de Eugen Jianu

16

Prietenia lupului, de Lia Dracopol Fudulu

17

Lupul, de Passionaria Stoicescu

19

Mistret

Mistreții, de Eugen Jianu

20

Pisică sălbatică

Pisica sălbatică, de Eugen Jianu

20

Râs

Râsul, de Eugen Jianu

21

Râsul, de Passionaria Stoicescu

22

Șoarece

Șoricelul, de Elena Farago

23

Urs

Ursul, de Eugen Jianu

24

Bârlodul ursoaicelui, de Eugen Jianu

25

Veveriță

Coada veveriței, de Eugen Jianu

28

Năzdrăvanele, de Passionaria Stoicescu

29

Vulpă

Vulpișoara, de Finni Sahling

30

Cumătra vulpe, de Otilia Cazimir

32

Deșteapta, de Passionaria Stoicescu

33

Ghicitori despre animale sălbaticice

34

Bibliografie

35

- Am niște șoareci mari și lacomi prin cămară. Nici pisica nu mai dovedește* să-i prindă; a spus într-o zi bunica. Mi-au mâncat toată brânza! Nu știu ce să mai fac! Haideți, vânătorilor, poftiți la treabă și prindeți-mi un arici... Ariciul o să vină de hac șoarecilor!

- Hm! A răspuns bunicul. Hm! Nu prea e ușor de prins un arici, dar o să încercăm. Țeposul e greu de găsit în pădure. Are poteci tainice. Dar, mă rog, nici cămara n-o putem lăsa pradă șoarecilor. O să ne străduim să găsim un arici!

De atunci îl tot întrebam pe bunic: "Când o să-i prindem bunicii ariciul făgăduit? Auzi, iar au făcut tărăboi șoarecii în cămară și n-avem pisici bune". Când o să-l nimerim, îmi răspunde bunicul, atunci o să-l prindem". Și, văzându-mă supărat, adăuga: "Și de nimerit 1-om nimeri noi odată și odată!"

Așa a fost. Într-o după amiază, aşa cam spre seară, treeam amândoi pe marginea Timișului, acolo unde cresc fragi și ciuperci multe. Ariciului îi plac grozav și fragile, și ciupercile. De aceea am și venit noi prin părțile astea; să vedem, adică, nu cumva o fi venit vreun arici la fragi? Bunicul îmi arată o potecă mică prin iarbă; abia că o luai în seamă de mică ce era.

- Pe aici trebuie să treacă aricii. Hai să pândim! Și ne-am aşezat în iarbă tăcuți. Eu de o parte a potecii, bunicul de alta.

N-aveam nici un fel de arme la noi, nici măcar pușca, aşa că eram tare mirat:

- Bine-bine, bunicule, pândim noi, dar cu ce îl împușcăm? Doar n-avem pușcă!

- Ei, asta-i! Păi dacă-l împușcăm, cum o să-l mai punem să prindă șoareci?

Am tăcut. Pe urmă mi-am zis: "Nu-l împușcăm, bun! Dar atunci ce ne facem când vine pe potecă?"

- Bunicule, - am încercat eu de vreo două-trei ori să-l descos, - aricii sunt răi, nu-i aşa? Și sunt fioroși...

Bunicul zâmbea. Luase de pe jos o nuielușă.

- Sst! La pândă nu se vorbește. Ai să-l vezi. Uite, acum avem și o armă.

Nu m-am dumirrit eu prea bine cum poate fi o biată nuielușă armă de prins aricii, dar dacă zice bunicul, aşa trebuie să fie!

N-am mai stat noi mult. Bunicul îmi făcu semn să fiu cu luare-aminte. Pe potecă venea drept spre noi un purcel mic, mic de tot. Adică semăna cu un purcel! Numai că în loc de păr avea pe blană țepi. De sus și până jos numai țepi! Umbla repede pe picioarele lui mici și scurte și într-o își încrețea botul. Avea ochii ca două mărgele negre. A văzut o fragă, a luat-o și-a mâncat-o cu poftă.

“Aha, va să zică acesta-i ariciul, mi-am zis eu. I-am ieșit în cale!”

Ariciul n-a fugit: când ne-a văzut s-a făcut ghem.

- Ei, hai, ia-l și să mergem acasă, mă îndeamnă bunicul.

Dar cum să-l iau? Ariciul era un ghem... de ace! Țepii îi stăteau zbârliți și n-aveai cum să-l apuci cu mâna. L-a luat bunicul, rostogolindu-l cu nuielușa în pălărie.

- Acum ai văzut cum e nuielușa noastră armă de prins arici?

În pălărie, ariciul tot ghem a stat. Nu-i mai vedea nici ochii, nici botul, nici piciorușele pe care mergea până mai adineauri. Nu mai semăna cu un purceluș, ci cu o minge.

Acasă, l-am pus în mijlocul odăii, sub masă. Miaulici, pisoiul, l-a mirosit, lung, lung. “Ce fel de animal o fi și asta?” părea el că zice. Și-a încercat să-l dea într-o parte, lovindu-l cu lăbuța. S-a întepat aşa tare, încât mieunând a sărit cât colo! De atunci l-a lăsat în pace, ba chiar, când îl vedea, îl oculea. Când toți s-au liniștit, s-a desfăcut și ariciul din ghemul lui; a început să umble încocace și-ncolo. Cerceta, își vâra iscoditor botul prin toate părțile; pe sub masă, pe sub scaune. Alerga dintr-un colț în altul al odăii. Acum semăna din nou cu un purceluș. Până în cele din urmă s-a vîrât sub pat și a rămas acolo. S-o fi culcat?

Nu cred! Bunica avea două coșuri de nuiele sub pat. L-am auzit cum a intrat într-unul și cum își deretica un culcuș. A ieșit afară; sub masă a găsit un ziar vechi. L-a luat în bot și iute-iute a plecat cu el sub pat. L-am auzit cum îl foșnea acolo în coșul lui. Ce-o fi vrând ariciul să facă cu ziarul? Să-l citească? Nu cred! M-am lămurit repede când m-am uitat sub pat. Ariciul se căznea să-și facă culcuș în ziar. Credea, pesemne, că ziarul e un fel de frunză mare și voia să-și meșterească, aşa cum făcea în pădure, o vizuină. Venea doar noaptea și ariciul trebuie să aibă un culcuș!

Când am aprins lampa și s-a făcut lumină în odaie, iată și ariciul; a ieșit din culcușul lui de sub pat și umbla încocace și-ncolo. Mai ales îi plăcea să umble printre picioarele scaunului; ba își freca țepii de ele, ba le mirosea, ba se ridica în două lăbuțe lângă ele. Ce și-o fi zis ariciul?

Lampa e luna, picioarele scaunului sunt copaci; uite și alți copaci mai groși - aceștia erau picioarele mesei! Și ariciului îi place să umble noaptea pe lună, pe sub copaci. Așa că hai la plimbare... și se plimba prin odaie!

Bunica ținea într-un colț al odăii găleata cu apă. Ariciul s-a apropiat și a mirosit-o.

- I-o fi sete, bunicule? I-o fi foame?

I-am adus repede o farfurie adâncă cu lapte. Ariciul s-a uitat cu luare-aminte la mine. S-a apropiat de farfurie. A mirosit-o.

Și-a băgat botul în ea. S-a scuturat. Nu-i plăcea. S-a uitat lung la mine și parcă-mi spunea: "Altceva n-ai?" L-am mângâiat pe cap; acolo n-avea atâția țepi! Și nu s-a mai făcut ghem!

- Bunicule, vezi, ne-am împrietenit!

- Văd.

- Ce să-i dau de mâncare? Că lapte, văd, nu vrea...

- Dă-i o prună.

- Am luat o prună de pe masă și i-am dat-o. A mâncat-o pe dată. I-am dat alta. A luat-o și a dus-o sub pat în culcușul lui. A mâncat-o acolo. I-am mai pus jos alte patru-cinci prune. Ariciul a venit, le-a mirosit. A luat una în bot, apoi a lăsat-o jos. Și ce să vezi: s-a culcat și s-a tăvălit printre prune. O dată, de două ori. Așa le-a luat pe toate deodată în țepi și-a plecat cu ele în spate! Le-a dus sub pat la culcușul lui. Și cum mergea aşa, cu prunele înfipte în țepi, părea că duce saci în spate!

- Ia te uită, bunicule, ce șmecher e ariciul nostru. De ce să facă el atâtea drumuri, ducând de fiecare dată câte o prună în bot? Le ia în țepi și le cară pe toate deodată!

Am stins lampa.

Ne-am culcat cu toții. Ariciul a mai umblat încoace și-n colo prin odaie, pe urmă l-am auzit cum își mâncă liniștit prunele în culcuș la el. Pe urmă am adormit. Dimineața, când să ne îmbrăcăm ia ciorapii bunicului de unde nu-s! I-am căutat în toate părțile. Erau într-un coș din fundul subpatului. Îi dusese ariciul lângă ziarul luat de cu seară! Ba într-un ciorap se învelise atât de bine ariciul, încât mai-mai că n-am putut să i-l desprindem din țepi. Ei, dar erau acolo nu numai ciorapii bunicului, ci și ciorapii mei, ba chiar și cămașa. Strașnic culcuș își mai făcuse peste noapte ariciul!

De felul lor, aricile dorm făcuți ghem. Cum am aflat asta? Păi într-o seară intră bunicul în odaie. Venise ostenit din pădure și a dat să se așeze

la hodină pe fotoliul de lângă geam. Nu s-a aşezat şi iute a sărit în sus. Au! De pantaloni îi atârna un ghem de ţepi!

În fotoliu dormea făcut ghem ariciul. Şi când s-a aşezat bunicul, fireşte, l-a întepat... De atunci bunicul nu se mai aşează în nici un scaun fără să cerceteze dinainte dacă nu cumva doarme ariciul acolo.

Dimineaţa, cum m-a văzut, Țepeluş a venit întins la mine. Se uita drept în ochii mei. Sforăia, gâfâia; îmi cerea să-i dau mâncare.

...Am dus ariciul în cămară; în două zile n-a rămas nici urmă de şoareci pe acolo! I-a gonit ariciul. Pe urmă, l-am adus înapoi în casă. Toată ziua se ținea după mine: unde mergeam eu, venea şi el. Alerga iute-iute pe picioarele lui scurte. Îl strigam "Țepeluş, vino să-ţi dau prune", şi el venea în fuga mare. Până în grădină venea după mine!

Într-o zi nu l-am mai găsit. Degeaba l-am strigat eu "Țepeluş, Țepeluş, vino să-ţi dau ceva bun!" nu-mi răspundea şi nu venea nimeni. Se pierduse, ori a plecat înapoi în pădure.

...Odată treceam cu Șopotică, prin capătul grădinii. Deodată, câinele, care mergea la vreo doi paşi înaintea mea, se opreşte şi cu botul îmi arată într-o tufă. Apoi latră scurt "Ham-ham. Să vezi ce-am găsit" voia să spună.

- Caută ce-i acolo şi adă aici, îl îndemn eu.

Șopotică s-a repezit în tufiş, dar de adus n-a adus nimica. Şi nici el nu ieșea de acolo. Se auzea însă un șuierat ascuțit.

Nedumerit, dau tufişul la o parte şi pe cine credeţi că am văzut? Pe Țepeluş. Dar ce furios era! Nu-l mai recunoşteam! El care înainte se afla doar prieten bun cu Șopotică, acum se repezea furios, șuiera şi voia să-l muşte. Şi mai era ceva: într-o grămăjoară de frunze uscate, patru pui mici, roz şi fără ţepi pe spate, se ghemuiau unul într-altul. Va să zică, asta era. Țepeluş era mamă şi-şi apăra puii! Nu numai că nu se făcea ghem, cum se fac de felul lor ariciei când să se apere de vreo primejdie, dar sărea la luptă cu câinele!

- Șopotică, vino lângă mine!

Cuminte, câinele m-a ascultat şi-a venit la piciorul meu. "N-aveam de gând să-i fac nimic, voi am doar să-ţi arăt unde s-a ascuns Țepeluş al nostru", îmi zicea el, dând din coadă.

- Țepeluş, fii pe pace! Uite, noi plecăm şi te lăsăm în voia ta.

Şi i-am dat o prună pe care-o aveam în buzunar. Țepeluş n-a mai șuierat; şi-a învelit puii în frunze şi s-a aşezat la ospăt. Eu cu Șopotică am plecat.

...De atunci a rămas Țepeluș tot pe lângă casa noastră. Când voia, venea până-n odaie la mine! Și tot de-atunci nu mai avem noi șoareci ori șobolani, nici în cămară, nici în hambar. Țepeluș le-a venit tuturor de hac!...

arici, arici - animal mamifer, cu botul ascuțit și corpul gros, acoperit cu țepi.

Sugestii de texte literare:

Ariciul și iepurele, de Lev Tolstoi

Arici, arici, bogorici, de Tudor Arghezi

Povestea ariciului înțelept, de Vladimir Colin

Povestea ariciului, de Eugen Jianu

Ariciul, de Evgheni Cearușin

Zi-i pe nume, de Otilia Cazimir

Voievodul, de Passionaria Stoicescu

Hoțul, de Ion Caloviu

Ariciul, de Eugen Jebeleanu

Bursucul

de Eugen Jianu

De felul său, bursucul sau viezurile, după cum i se mai zice, e un animal posac și singuratic.

Vizuina îi e ascunsă prin adâncuri de pădure, ori săpată în maluri neumblate de ape, din pricina firii sale singuratice.

Dar pe cât e de posac, pe atât de bun gospodar e. Vizuină ca a lui n-ai să găsești în toată pădurea: curată, încăpătoare, cu felurite cămări și cotloane, cu mai multe ieșiri, toate ascunse privirilor străine.

Niciodată n-ai să găsești bursuc cu blana murdărită de noroi, măcar că el își are vizuina în pământ!

Ascuns acolo, doarme toată ziua. Cum se înnoptează, ieșe afară și pleacă după demâncare. Dar să-l vezi cu câte fereli își scoate botul afară! După aceea, rămâne aşa în poarta vizuinii, ascultând și adulmecând. Ieșit afară își scutură blana de țărâna. Se mai scarpină, fiindcă-l necăjesc purecii, apoi pleacă. Și toată noaptea umblă după rădăcini dulci, după porumb, după mere și pere pădurete și mai ales după struguri. Și dacă în drumurile sale mai dă și peste vreun cuib de păsărică, mănâncă cu poftă ouăle. În zori e înapoi, și cu alte zeci de fereli, intră în ascunziș.

Cum simte că se apropiie iarna, își căptușește vizuina cu fân și mușchi, făcându-și asternut cald, pe care doarme dus, de când dă zăpada și până în primăvară.